

[२] ठाँकेको खोटा मुद्राको मूर्ति, अक्षर, बुट्टा र जमिन समेत छापेको मुद्राको जस्तो प्रष्ट प्लेन [पकनास] नभई ठाउँ ठाउँमा थोप्ला भई छ्याकटे [Spotted & dull.] हुन्छन् र ठाँकेन एकातिरबाट धातु वा अपल्वाइ सौँचामा खन्याउनुपर्ने हुँदा अक्सर घेराबाट खन्याउने हुँदा घेरामा खन्याएको ठाउँमा रेटिग्राखेको हुन्छ।

[३] खोटा मुद्राहरू अक्सर अर्कै धातु आयल्वाइको बनाएको देखिए-कोले मुद्राको रंग र फुट्नेपना [Brittle-ness] बाट पनि केही थाहा पाउन सकिन्छ। भिन्न भिन्न चाँदीको मुद्राहरू [डबल मोहर र पचघी] मा २००५ सालसम्मको (२००५ सालको थोप्ला भएको बाहेक) से २००५ सालको थोप्ला भएको २००६ सालदेखि २०१० सालसम्मको पुगानो मुद्राहरू (डबल मोहर र पचघी) बाहिर सेता र भिन्न अलि गुलाफी रंगको (Pinkish) [चलन चलतीमा गई केही खिइएपछि बाहिर पनि गुलाफी नै देखिन्छ] भएको हुनाले पुरानो मुद्राहरूमा खोटा छुट्याउन आइसिड [Acid] अलि हाली मुद्राको बाहिरी सतह थपथपमा वा आइसिड नभए अभिलो अलि थाली बेसरी दलेमा बाहिरको गिल्टा गै त्यसको खास खास रंग देखिन्छ। यसमा अक्सर बरी तामाको भाग बढ्ता भएकोले खोटा मुद्राहरू [डबलमोहर] देखिएकोले सो रातोपनाबाट सजिलै खोटा छुट्याउन सकिन्छ। क्यूप्रो (निकेलको) मुद्राहरू भिन्न चाँदीको जस्तो सेता नभई केही कालोपन भएको सेतो [Greyish White] हुन्छ। तामा, जस्ता, टीन इत्यादि अर्कै धातुहरू मिलाई बनाएको खोटा मुद्राहरू हडौजले ठोकेमा पट पट फुट्ने हुन्छन्, त्यसको रंग अक्सर मुद्राहरूको जस्तै छ। तर, ठाँकी बनाएको हुनाले छ्याकटे र फोहर [Spotted & dull.] समेत भएकोले छुट्याउन सकिन्छ।

[४] खोटा मुद्राहरू कुनै कुनै असल मुद्राहरूको तौल र नापबाट धेरै फरक हुने हुनाले यस्तो खोटामुद्रा सक्कल मुद्राको तौल नापसँग दाँजिए पनि खोटा छुट्याउन सकिन्छ।

आज्ञाले—

नीरराज,

सेक्रटरी—अर्थमन्त्रालय,

अर्थमन्त्रालयको सूचना

०११। रा. बैंक ६७ [४] १८२।

११-१-०१४

नेपाल राष्ट्र बैंकको बैकिङ्ग आफिसका मेनेजर श्री धीरविश्वनाथ शाहको अनुपस्थितिमा २०१३ साल कार्तिक २६ गते देखि मार्ग ३ गते तक दिन ८ आठ सोही आफिसका एकाउन्टेण्ट श्री रामराज बाट का. मु. मेनेजरको र सब एकाउन्टेण्ट श्री बटुकृष्ण तिवारी बाट का. मु. एकाउन्टेण्टको काम मराहको हुँदा सो दिनहरूमा नेपाल राष्ट्र बैंक दाखिल गरेको रसीदहरूमा निजहरूको दस्तखत परी गएकोले सो कुरा सम्बन्धित अड्डाहरूको जानकारीको निमित्त यो सूचना प्रकाश गरिदिएको छ।

आज्ञाले—
नीरराज,
सेक्रेटरी—अर्थमन्त्रालय.

मुद्रण विभाग

